

Kunst- og kulturaktiviteter

Kunst skal ha en viktig plass i SFO. Barna skal oppleve og delta i ulike kunstneriske og kulturelle aktiviteter og samtidig utvikle egne måter å uttrykke seg på. Barna skal også møte samisk kultur.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 01.07.2021

Kunst- og kulturaktiviteter i SFO kan gi barna varierte erfaringer, som skaper gode minner og bidrar til læring. Når barn får erfaringer med estetiske uttrykksformer som dans, teater, visuell kunst, kunsthåndverk, musikk, sang, litteratur, film, foto, arkitektur og design, kan det aktivere barnas sanser, følelser, tanker, kropp og stemme.

Når dere lar barna få utfolde seg gjennom utforskende og skapende aktiviteter, får barna mulighet til å uttrykke seg både individuelt og sammen med andre. Ved å være åpne for lek og kreativitet, kan dere som jobber i SFO legge til rette for barnas egne skapende prosjekter av ulik form og varighet.

Utforskende og skapende aktiviteter i SFO kan være:

- dans der barna selv finner på bevegelser
- å lage skisser og tegninger med ulike typer blyanter og streker
- å lage skulpturer med naturmaterialer
- sangleker, klappe og trampe med ulike rytmer
- å lytte til musikk
- å skrive eller lese dikt
- å dramatisere en fortelling

Medvirkning og medbestemmelse

Skapende aktiviteter gir barn mulighet til både medvirkning og medbestemmelse. Barna kan få være med

på å velge aktivitet, og de kan også bestemme for eksempel tema, fargevalg og innhold. Dere voksne kan også velge aktivitet, og åpne for medvirkning og medbestemmelse underveis i aktiviteten.

Det er viktig at dere som jobber i SFO finner en balanse mellom voksenstyrte og barnestyrte aktiviteter. Stasjonslek kan være en fin måte å organisere ulike aktiviteter. Deler av et rom, eller ulike rom får hver sin aktivitet, og barna ruller mellom de ulike stasjonene. Dette åpner for at alle kan delta på sine premisser, og skaper rom for meningsytringer, likeverd og medvirkning.

Barna kan diskutere og uttrykke hva de mener gjennom og om kunst. Dette kan de gjøre i en samtale, gjennom kroppsspråk, mimikk eller gjennom skapende aktiviteter.

Mulighet for å velge ulike metoder skaper mange rom for inkludering av barn med behov for særskilt tilrettelegging. Ved at dere legger til rette for bruk av flere metoder, er det større muligheter for at barna kan velge selv og utforske. Det er viktig at den voksne støtter barnet, stiller gode spørsmål og lar barnet beholde nysgjerrigheten og utforskertrangen.

Utvikle kunnskap og forståelse gjennom estetiske uttrykksformer

I kunsten finnes det et bredt spekter av tradisjoner og uttrykksformer, som billedkunst og kunsthåndverk. Når barna jobber med disse uttrykksformene kan de bli kjent med samtidskunst, kulturminner og historie. Dere bør legge til rette for at barna får møte ulike kunstuttrykk fra ulike tidsepoker og kulturer. Da kan barna få kunnskap om og forståelse for egen og andres identitet, historie og kultur. Dette kan bidra til å skape tilhørighet, mangfold og inkludering.

På turer i skog og mark kan dere jobbe med landskapskunst. Barna lærer om bærekraft og respekt for naturen når de lærer å bruke naturmaterialer på en skånsom måte.

Kunst- og kulturuttrykk fra ulike kulturer

Fortellinger, sanger, musikk, billedkunst, teater, kunst og håndverkstradisjoner fra ulike kulturer, kan øke forståelsen for mangfold. I rammeplanen står det at SFO skal bidra til at barna møter samisk kultur. Dere kan også inkludere de nasjonale minoritetene og andre minoriteters kunst og kulturuttrykk, levesett og livssituasjon i aktivitetene.

Samisk i SFO

Høytider og merkedager

Høytider og merkedager kan være fine utgangspunkt for å tilrettelegge for estetiske erfaringer, opplevelser og ny kunnskap. Estetiske prosjekter knyttet til merkedager som for eksempel FN-dagen og kvinnedagen, kan sette fokus på grunnleggende demokratiske verdier som mangfold og inkludering, likestilling og

menneskerettigheter.

Samarbeid med skolen

På skolen jobber elevene med estetiske fag og estetiske læringsprosesser, og det kan være naturlig at dere samarbeider med skolen om dette. Kunst- og kulturtilbudet kan bli bedre og mer variert hvis skolen og SFO for eksempel har felles planer, bruker personalressursene på tvers og samordner aktiviteter.

Samarbeid med eksterne aktører

Dere bør også samarbeide med aktører utenfra innen kunst- og kulturformidling, og følge med på hva som skjer i det lokale kunst- og kulturlivet.

Aktører som kan bidra i SFO kan for eksempel være:

- kunstforeninger
- idrettsforeninger
- frilanskunstnere
- lokalt musikkliv
- kulturskole
- barnehage
- Den kulturelle skolesekken (DKS)
- videregående opplæring
- lærerutdanning
- museum
- historielag
- bibliotek
- husflidslag
- andre kunst- og kulturinstitusjoner i nærmiljøet

SFO kan også være en arena for sosiale treff og utveksling av erfaringer på tvers av ulike generasjoner, som for eksempel besøk fra eldre.

Ekskursjoner til lokale kulturminner og samarbeid med for eksempel historielag og husflidslag, kan styrke barnas tilknytning til nærmiljøets historie og lokale kunst- og håndverkstradisjoner. Kommunens kulturetat kan bidra til å gi en oversikt over hvilke tilbud som finnes lokalt og regionalt. Det kan være lurt å inngå langvarige og forpliktende samarbeid slik at dere sikrer kontinuitet og profesjonalitet i tilbudet til barna.

Forberede og bearbeide

Det kan ta tid for barna å bearbeide nye opplevelser. Derfor er det viktig at dere setter av tid sammen med barna i forkant og i etterkant av ekskursionsjoner, utstillinger, forestillinger, konserter og besøk. Fortell barna hva de skal være med på, og snakk om forventninger før aktiviteten. Hvis dere skal på en kunstutstilling eller en konsert, kan dere for eksempel vise barna et par av kunstverkene på forhånd, spille litt av musikken, og fortelle om kunstneren. Jo bedre forarbeid dere gjør før et kulturarrangement, jo mer interesserte og oppmerksomme er barna.

I ettertid er det lurt å snakke med barna om kulturopplevelsen. Med utgangspunkt i ulike erfaringer kan barna få lov til å gjenskape det de har sett og hørt i eget skapende arbeid. På denne måten kan barna bearbeide opplevelsene og erfaringene, og gjøre dem om til gode minner.

Referanser

Bamford, A. (2012). Kunst- og kulturoppføring i Norge 2010/2011: Sammendrag på norsk av kartleggingen "Arts and cultural education in Norway". Bodø: Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

Kunnskapsdepartementet. (2019). Skaperglede, engasjement og utforskertrang : Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning. Strategi.

Meld. St. 6 (2019–2020). Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen. (2015) Bodøpiloten

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen & Sámi lohkanguovddáš (2020) Samisk kulturforståelse i barnehage og skole / Sámi kulturipmárdus mánáidgárddiin ja skuvllain.

Hva er inkludering (Statped)

Wendelborg, Caspersen, Mordal, Ljusberg, & Bunar. (2018). Lek, læring og ikke-pedagogikk for alle.